

י' סיון, תשפ"ד

16 יוני, 2024

מדיניות אכיפה – רישוי עסקים מועצה אזורית "תמר"

ראש המועצה: מר ניר ונגר

אגף תיירות ורישוי עסקים: מר רז לוגסי, גבי פולינה צייטלין

תובע המועצה: עו"ד שגב פלץ

יועמ"ש המועצה: עו"ד יורם זמיר

מבוא:

המועצה האזורית תמר מעודדת פתיחתם של עסקים בתחומה, וזאת לצורך קיומם של חיי מסחר פוריים וערניים, ומתוך מטרה להביא לשגשוג תיירותי, ולהגדיל את מגוון השירותים והמוצרים הנגישים להם בתחומי המועצה. במקביל, המועצה רואה לנגד עיניה, כערך עליון, את השמירה על שלומם של הבאים בשעריה ואת רווחתם של בעלי העסקים בתחום המועצה, המבקשים לחיות ולעסוק בסביבה שקטה ושלווה, נקייה, בריאה ובטוחה.

ככלל, מועצה אזורית תמר תפעל להסדרת הרישוי לכלל העסקים בתחומה או לחלופין מניעת הפעלת עסקים אשר אינם עומדים בדרישות החוק.

1. מטרתנו של מסמך זה להתוות את מדיניות מחלקת רישוי וקידום עסקים בקשר עם אכיפת חוק רישוי עסקים בשטח השיפוט של המועצה.
2. המועצה האזורית תמר – ים המלח משתרעת על פני שטח של כ-1,570,000 דונמים ומונה 6 ישובים.
3. שטח המועצה כולל שטחי כרייה וחציבה.
4. שטח המועצה כולל את מפעלי ים המלח ואת אזור התעשייה "מישור רותם".
5. שטח המועצה כולל אזור תיירות ומלונות – מתחם "עין בוקק" ומתחם "חמי זוהר" ומתחמי לינה נוספים הפזורים ברחבי השטח המוניציפאלי של המועצה.
6. בתחומי הישובים פועלים עסקים קטנים.

מסגרת חוקית

חוק רישוי עסקים, תשכ"ח - 1968 (להלן – החוק), הינו המסגרת העיקרית המסדירה את פעילותם של העסקים במדינת ישראל. החוק מחייב כל עסק המוגדר בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי התשנ"א – 1995), בקבלת רישיון לפתיחתו וניהולו.

החוק נועד להבטיח מספר מטרות לטובת הציבור הרחב, כאשר על כל מטרה מוקפד המשרד הממשלתי האחראי בנושא כדלקמן:

- איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים.
- מניעת סכנות לשלום הציבור והבטחת מפני שוד והתפרצות
- בטיחות של הנמצאים במקום העסק או בסביבתו
- מניעת סכנות של מחלות בעלי חיים ומניעת זיהום מקורות
- בריאות הציבור, לרבות תנאי תברואה נאותים
- קיום הדינים הנוגעים לכבאות
- קיום הדינים הנוגעים לתכנון ולבניה

תכליתה של מדיניות האכיפה

מסמך זה נועד לקדם מערך אכיפה מסודר, מתוכנן מראש, מושכל, שאינו פועל על דרך התנהלות אקראית, אלא חותר להשגת יעדי אכיפה רצויים, בשים לב להיקפים ומאפיינים של התופעות העברייניות בשטח השיפוט.

1. משאבי האכיפה של המועצה הינם מוגבלים. לכן, מסמך זה נועד לקבוע תיעדוף בפעולות האכיפה.
2. גיבוש אמות מידה ודגשים מרכזיים באכיפה במסגרת מסמך מדיניות זה, יביא לטיוב עבודת מחלקת רישוי עסקים, ליעול אופן השקעת המשאבים ולזירוז ושיפור הליכים לקבלת רישיון עסק.
3. מסמך זה יגביר את השקיפות ואמון הציבור במערכת אכיפה יעילה ואפקטיבית ואף יבטיח הימנעות מאכיפה סלקטיבית ובלתי שוויונית.

מסמך מדיניות זה הוכן בהליך מושכל ולאחר מיפוי התופעות של חריגות על החוק במרחב. מדיניות זו הותוותה לאור מאפייניו הייחודים של מרחב השיפוט.

גיבוש סדרי עדיפויות לאכיפה בשטח המועצה – סוגי עסקים

רשימת סדרי העדיפויות מגדירה שני סוגי עברות הגוזרות התייחסות אכפתית שונה מצד המועצה. **הסוג הראשון** - הינו עברות הנמצאות בראש סדר העדיפויות של המועצה לאכיפה. בעברות אלו תשקיע המועצה את מרבית משאבי האכיפה העומדים לרשותה.

הסוג השני - הינו עברות אשר נמצאות בתחתית סדר העדיפויות של המועצה לאכיפה.

העברות שאינן מוגדרות באחת מהקבוצות דלעיל יזכו לטיפול שוטף בהתאם למשאבי המועצה הנותרים.

העסקים הנמנים על הקבוצה הראשונה – סדר עדיפות גבוה¹:

- עסקי מזון ועסקים בהם מתבצעת מכירת משקאות משכרים
- מלוונות – לרבות מתקני המלון הטעונים רישוי (חדר כושר, חדר אוכל, בריכת שחיה, מרחצאות וכיוצא בזה)
- מפעלי תעשייה

¹ סדר העבירות אינו מעיד על מדרג החומרה של העבירות או על סדר העדיפויות לאכיפתן

- מחסנים אשר משמשים לאחסון חומרים מסוכנים או דליקים (ללא אישור כיבוי אש ואישור חומ"ס)
- בריכות ומרחצאות בשימוש מסחרי (לרבות בריכות במתחמי נופש)
- אי קיום צווי סגירה
- אירועים תחת כיפת שמים וירידים
- תחנות דלק

העסקים הנמנים על הקבוצה השנייה – סדר עדיפות נמוך:

- מחסנים טעונים רישיון שאינם מכילים חומרים מסוכנים או דליקים ואשר שטחם אינו עולה על 200 מ"ר.
- עסקי מלאכה זעירה מזעריים המתנהלים בתוך בתי מגורים הפזורים ביישובי המועצה ואינם גורמים למטרד לתושבים ולסביבה.

נוסף על האמור, תפעל המועצה לאכיפה בתיעדוף גבוה של כל עסק אשר הוגדר כבעל מסוכנות ע"י גורמי הרישוי (כיבוי אש, משרד הבריאות, המשרד לאיכות הסביבה, משרד העבודה, משטרה וכדו').

בחינה פרטנית של העניין לציבור בנקיטת הליכי אכיפה

התביעה תפעיל שיקול דעת ביחס לכל תיק שיועבר לעיונה בשים לב למידת העניין לציבור בהגשת כתב אישום ובשים לב, בין היתר, לשלושה עניינים עיקריים:

מסוכנות – ככול שמדובר בעברה אשר טומנת בחובה מסוכנות הן מצד מכירת מזון בתנאי תברואה ירודים, אי עמידה בתנאי כיבוי אש, סכנה בטיחותית, סכנה לפגיעה בערכי סביבה ובכלל זה גרימת מטרד לתושבי האזור וכיוצא בזה.

היקף – ככול שמדובר בעסק בהיקף גדול יותר גובר האינטרס הציבורי בנקיטת הליך פלילי.

היתכנות קבלת רישיון עסק – מקום בו ישנו קושי לקבל רישיון עסק נוכח התנגדות גורמי האישור בשל מניעה חוקית או תכנונית אשר אינה ניתנת לגישור בטווח הנראה לעין.

מיקום – תינתן עדיפות לאכיפה באזורי התעשייה ובמתחמי התיירות המפורטים לעיל וכן לאכיפת עסקים הפוגעים באורח חייהם של התושבים.

בחירת אפיק אכיפה חלופי

במסגרת סמכויות הרשות, קיימים כלי אכיפה נוספים על נקיטת הליך פלילי אשר נועדו לאפשר לרשות מתן מענה מידי ויעיל לצורך הפסקת פעילות העסק לאלתר.

צו הפסקה מנהלי:

בהתאם להוראות סעיף 20 לחוק, מוסמך ראש הרשות בהתייעצות עם התובע העירוני להורות על מתן צו הפסקה מנהלי לעסק הפועל ללא רישיון בשטחי המועצה בהתקיים אחד מין התנאים הבאים:

- א. טרם חלפו 18 חודשים מיום פתיחת העסק.
- ב. קיימת מסוכנות.

צו הסגירה יינתן לאחר עריכת שימוע לבעל העסק בהשתתפות ראש הרשות, מנהל/ת מחלקת רישוי עסקים, יועמ"ש המועצה ונציג הגורם המאשר אשר הצביע על קיומה של מסוכנות.

ראש הרשות ישקול הפעלת סמכות זו במקרים הבאים:

- א. בכל מקרה בו מצביע גורם מאשר על קיומה של מסוכנות בהמשך פעילות העסק.
- ב. בכל מקרה בו נודע לרשות על פתיחת עסק חדש אשר לא קיימת היתכנות ממשית למתן רישיון עסק.
- ג. מקרים בהם נודע לרשות על פתיחת עסק חדש ובעליו לא פעל להגשת בקשה לרישוי, בחלוף חודש מיום הפתיחה כאשר מדובר בעסק מזון ובחלון 3 חודשים ממועד הפתיחה כאשר מדובר ביתר העסקים.

במקרים בהם ניתן צו סגירה מנהלי ובעל העסק לא הסדיר את פעילותו עד למועד פקיעתו, ישקול התובע הגשת בקשה לבית משפט להארכת תוקפו של הצו.

צו סגירה שיפוטי במקביל להגשת כתב אישום (סעיף 17 לחוק):

כידוע, ההליך הפלילי כולל מספר שלבים ולעיתים עלול להמשך פרק זמן ארוך אשר אך בסיומו, ניתן צו סגירה שיפוטי במסגרת גזר הדין.

משכך, על מנת למנוע ניצול זכויות הנאשם לצורך הימשכות ההליך והמשך ניהול העסק ללא רישיון, יש לשקול הגשת בקשה לצו סגירה יחד עם הגשת כתב האישום או לאחר הגשתו במקרים הבאים:

- א. כאשר קיימת מסוכנות.
- ב. כאשר אין כל היתכנות לקבלת רישיון עסק.

ג. כאשר מדובר בעסק נרחב אשר היקף פעילותו גדול ביחס לסוגו.

צו סגירה שיפוטי (סעיף 22 לחוק)

- א. במקרים בהם נמצא כי פועל בשטח השיפוט עסק ללא רישיון או בניגוד לתנאי רישיון העסק (קיימות ראיות לכאורה) וישנו אינטרס ציבורי לסגירתו, אולם נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות לנקיטת הליך פלילי, ישקול התובע הגשת בקשה לצו הפסקה שיפוטי לסגירת העסק.
- ב. יודגש כי בקשה זו, אינה מונעת הגשת כתב אישום במקביל או לאחר הגשתה.